

maa indrømme, der ikke er saa overmaade megen sund Mening i.

Jeg spørger da atter i Dag og venter at faa Svar derpaa, om det ikke er saaledes — jeg forstaaer i alt Fald ikke at læse Loven anderledes —, at naar en Mand, der i øvrigt er opdragen paa Landet, forlader dette og f. Eks. tager Plads paa et Andelssvineslagteri — jeg nævnedes det forleden Dag — i lidt over 2 Aar og saa vender tilbage til Landet, skal han vente i 6 Aar, inden han faar Lod eller Del i denne Lovs Velsignelser. Jeg har ikke fra noget Medlem i denne Sal faaet afkræftet denne min Formodning, og jeg forstaaer overhovedet ikke, at den kan afkræftes. Jeg venter nu som sagt et bestemt Svar fra den højtærede Minister. Og hvis han ikke kan svare, haaber jeg, at han vil gaa i sig selv og indrømme, at det er et Tilbageskridt, at vedkommende nu skal vente i 6 Aar i Stedet for som tidligere i 5 Aar. Denne Tale om 3½ Aar, om at være Soldat i 1½ Aar, rammer i alt Fald kun visse Aldersgrænser og ikke en Gang alle indenfor disse. Thi i Øjeblikket er der dog adskillige Tusinder unge Mennesker aarlig, der ikke ere Soldater. Jeg ved nok, at den højtærede Minister andetsteds har gjort sig til Talsmand for den Opfattelse, at vi skulle have flere Soldater, nogle Tusinder flere om Aaret, og saa vil jeg jo indrømme, at saa blive disse hans Udtalelser fra forleden Dag noget bedre begrundede end i Øjeblikket.

Det næste Punkt, Ministeren har udtalt sig om, var Bestemmelsen i § 4 om 8 Tdr. Land — jeg har allerede berørt det —, idet han sagde, at han godt kunde gaa op til 10 — hvorfor ikke til 100? — Tdr. Land. Det er alligevel en Grænse, man aldrig naar. Naar man i Forvejen ikke naar de 8, kan man lige saa godt gaa op til 10, ja til ligesaa meget, det skal være. Grænsen fastsættes ved Laanesummens Størrelse, de 6,000 Kr. Derfor er det komplet ligegyldigt, hvad der staaer i § 4, enten der staaer 8 eller 10. Og her er der en Ting, jeg gerne vil henstille til den ærede Minister. Han kom med et mærkeligt Regnestykke. Jeg skal se bort fra, at han desavouerede sig selv, det har man jo Lov til, naar man mener, det er fornuftigt, men jeg vil bede den ærede Minister læse sine egne Bemærkninger til Lovforslaget og sige, hvordan han der har motiveret, at man maa op fra 5,000 til 6,000 Kr. Og naar han har læst sine Anmærkninger, tror jeg, han neppe vil fastholde dette mærkelige Regnestykke, at disse 1,000 Kr.s Forhøj-

else skulde bevirke, at Husmanden skulde kunne faa 2 Tdr. Land og en Ko mere. Jeg vil gerne tage den højtærede Minister paa Ordet. Hvis det ikke lykkes os at komme højere end til de 6,000 Kr., vil jeg henstille til den højtærede Minister, at vi blive ved den nugældende Grænse 5,000 Kr., og naar Husmanden saa har bygget og faaet det hele ordnet, forærer den højtærede Minister ham 2 Tdr. Land og en Ko i Tilgift. Jeg tror, det vilde være en udmærket Ordning, naar blot den højtærede Minister vil være i Stand til at indfri sit Løfte. Jeg vilde føle mig i højere Grad tilfreds ved at følge den Vej end ved den højtærede Ministers Lovforslag. Hvordan den ærede Minister her paa Øerne, hvor Jorden dog i Almindelighed koster 6—800 Kr. pr. Td. Land, for disse 1,000 Kr. skulde kunne faa 2 Tdr. Land at købe til disse Husmænd, forstaaer jeg ikke. En Del af de 1,000 Kr. vilde dog gaa til forøgede Bygninger, derom er der ingen Tvivl. Men selv om han havde de 1,000 Kr., kom han til at lægge ikke ganske lidt ud af sin private Formue, maaske saa meget, at denne ikke slog til, og det vilde dog gøre mig ondt for den højtærede Minister, om han ved at give saa ubesindige Løfter skulde blive blottet for Subsistensmidler i Fremtiden. Men jeg kan ikke nægte, at ellers vilde det tiltale mig, om man blev ved de 5,000 Kr. mod, at den højtærede Minister forærede disse Statshusmænd 2 Tdr. Land og en Ko i Tilgift.

Jeg skal indrømme, at den højtærede Minister dog paa et andet Punkt fandt noget fornuftigt i, hvad jeg havde sagt, idet han ikke havde noget imod at overveje Tanken om at give Statshusmændene Forskud. Hvis det lykkes os at gennemføre en Forandring af Forslaget i denne Retning, vil det sikkert bidrage til, at Statshusmændene undertiden kunne købe Jorden billigere og bygge noget billigere end hidtil, hvor alt skal tages paa en Kredit, der skal være i Aarevis.

Den højtærede Minister omtalte en Kommission, der skulde tage Spørgsmaalet om Ekspropriation osv. op til Overvejelse. Jeg vilde foretrække, at vi prøvede, om vi ikke allerede paa dette Forslag kunde faa gjort en Begyndelse. Det er meget muligt, at de Herrer have Ret, der mene, at det ikke vilde føre vidt, selv om vi gennemførte disse Bestemmelser, de vilde ikke blive stærkt benyttede. Men naar Husmændene Landet over ønske, at disse Krav skulle gennemføres, og der tidligere i denne Sal har været Flertal derfor, hvorfor skulle